

TAŞERON İŞÇİLERİNİN HAKLARI NASIL KORUNABİLİR?

Aydınlık Gazetesi, 1 Haziran 2013

Yıldırım Koç

Günümüzde işçi sınıfı içinde en fazla ezilen, sömürülen, hakları gaspedilen kesim, taşeron işçileridir.

Taşeron işçileri, eğer örgütlü mücadeleye girmezlerse, bugün kısmen yararlanabildikleri çok önemli bazı haklarını da kaybedecekler.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, taşeron işçilerinin mevcut durumda ya hiç kullanmadıkları, ya da kısmen kullandıkları bazı haklarını ortadan kaldırmaya yönelik bir çalışma içinde.

Yürürlükteki mevzuatımıza göre, kamu kesiminde veya özel kesimde her iş taşerona verilemez. Bu konuda 4857 sayılı İş Kanununun 2. ve 3. maddelerinde önemli haklar söz konusudur. Ayrıca, 27.9.2008 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Alt İşverenlik Yönetmeliği de kanunda yer alan hakları daha da genişletti.

Bırakın taşeron işçilerini, sendikacıların büyük çoğunluğu bile bu haklardan habersiz.

Halbuki işverenler bu konuda çok bilinçli ve taleplerini çok açık ve net bir biçimde sunuyorlar.

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu tarafından yayımlanan **Soru, Cevap ve Sorunlarıyla İş Hukukunda Alt İşveren** isimli kitapta yer alan talepler (s.48-49) ürkütücüdür.

Kamu işveren sendikaları da bazı öğretim üyeleri ve kamu kurumu yetkilileriyle yaptıkları toplantıda, yürürlükteki mevzuatta taşeron işçileri lehine yer alan hükümleri eleştirmişler, işverenlerin taleplerine benzer istekleri gündeme getirmişler (Kamu İşletmeleri İşveren Sendikası, **Kamu İşyerlerinde Alt İşveren Uygulamasının Doğurduğu Sorunlar ve Çözüm Arayışları**).

Bakanlıkta yürütülen taşeron işçilerine ilişkin mevzuat değişikliği çalışmaları, bu talepler doğrultusunda biçimlenmektedir.

Taşeron işçilerinin ve birçok sendikacının farkında bile olmadığı önemli bazı haklar ciddi bir biçimde tehdit altındadır.

Bu hakların korunabilmesinde çok önemli bir araç henüz mevcuttur. Ancak bu konuda da özellikle Türk-İş’in duyarlı olması, hükümetten korkmaması, işçi haklarını savunması gerekmektedir.

İşçilerin işverenlerle ilişkileri kanunlarla da, toplu iş sözleşmeleriyle de düzenlenir.

Türk-İş halen hükümet yetkilileriyle 200 bini aşkın işçi adına toplu sözleşme görüşmelerini sürdürmektedir.

Türk-İş Kamu Kesimi Toplu İş Sözleşmesi Koordinasyon Kurulu’nun görüşleri biçimlendirildi. Ancak bu isteklerde büyük bir eksiklik var.

Türk-İş, toplu sözleşmelere, “alt işveren (taşeron) işçilerinin başından itibaren asıl işverenin işçisi olduklarına ilişkin yargı kararları derhal uygulanır” gibi bir hükmün konmasını istiyor.

İlk bakışta doğru ve yeterli gibi gözükse de bu talep, yetersizdir.

Alt işveren işçilerinin başından itibaren asıl işverenin işçisi olduklarına ilişkin yargı kararları, ancak İş Kanununun 2. ve 3. maddeleri ve Alt İşverenlik Yönetmeliği bugünkü haliyle kalırsa, geçerli bir taleptir.

Kanunun ve yönetmeliğin değişmesi söz konusudur. Kanun ve yönetmelik, işverenlerin istedikleri doğrultuda değiştirildiğinde, eski hukuki düzenleme temelinde verilmiş olan yargı kararlarının hukuken geçerliliği tartışmalıdır. Ayrıca henüz sonuçlandırılmamış davalar vardır.

Doğru olan, İş Kanununun 2. ve 3. maddesinde ve ayrıca Alt İşverenlik Yönetmeliğinde halen yer alan ve taşeron işçisini koruyan düzenlemelerin, imzalanacak toplu iş sözleşmelerinde yer almasını sağlamaktır. Bu yapılırsa, kanun değişse bile, toplu iş sözleşmesinin hükümleri geçerli olacaktır.

Böyle bir düzenleme, en azından kamu kesimindeki taşeron işçilerinin hak kaybını önleyecektir.

Yasa ve yönetmelik hükümleri toplu sözleşmeye eklenmeli, bu haklar güvence altına alınmalıdır.